

Razdelitev skupnega dohodka podjetij in obratov komunalne dejavnosti

Podjetja in obrati komunalne dejavnosti opravijo v l. 1957 razdelitev skupnih prejemkov z ugotovitvijo dohodka.

Kakor je znano, razdelijo gospodarske organizacije, ki delijo skupne prejemke z ugotavljanjem dohodka po kritju materialnih in režijskih stroškov, amortizacije vrednosti osnovnih sredstev, stalnih prispevkov družbeni skupnosti in drugih prispevkov, prometnega davka, anuitet in prispevkov za rezervni sklad, ostanek skupnih prejemkov, ki po predpisih predstavlja dohodek gospodarske organizacije, na družbene investicijske sklade, na osebne dohodke in na sklade gospodarske organizacije.

Glede izdatkov, ki jih krijejo iz skupnih prejemkov pred ugotovitvijo dohodka, veljajo za komunalna podjetja in obrate isti predpisi kakor za vse druge gospodarske organizacije, ki ugotavljajo dohodek. No, komunalna podjetja in obrati pa lahko razen teh izdatkov vračunajo v materialne stroške še izdatke za službene obleke delavcev in uslužbencev, če so delavci po predpisih okrajnega ali občinskega ljudskega odbora dolžni nositi v službi službeno obleko. Ta določba, ki so jo vsebovali tudi lanskii predpisi, ima svoj pomen ne samo za dvig kulturne in estetske postrežbe pri opravljanju komunalnih uslug, temveč tudi za to, da prebivalstvo pozna delavce in uslužbence, ki opravljajo določene funkcije v komunalnih dejavnostih.

Glede uporabe sredstev amortizacijskih sredstev, ki jih komunalna podjetja in obrati niso izkoristili, lahko občinski ljudski odbor odredi, da se uporabijo kot bančna sredstva za dolgoročno kreditiranje drugih komunalnih podjetij in obratov.

Višino amortizacijske stopnje in obrestne mere za osnovna sredstva določi za komunalna podjetja in obrate tudi v l. 1957 občinski ljudski odbor. No, to pooblastilo, ki ga je lani vsebovala uredba o razdelitvi skupnega dohodka, je sedaj v uredbi o upravljanju osnovnih sredstev (spremembe in dopolnitve te uredbe so bile objavljene v »Službenem listu FLRJ«, št. 157).

V razliko od drugih gospodarskih organizacij, ki so dolžne izpolnjevati vse obveznosti do družbene skupnosti, določene z zveznimi predpisi, pa lahko občinski ljudski odbor oprosti komunalna podjetja in obrate vseh ali posameznih obveznosti razen prispevka proračunom iz osebnega dohodka, prispevka za gradnjo stanovanj in prometnega davka. To praktično pomeni, da je mogoče komunalna podjetja oprostiti plačevanja obresti za osnovna sredstva (katerih višino sicer določa bbč. LO), zemljarine in prispevka družbenemu investicijskemu skladu.

Občinski ljudski odbor pa lahko odredi tudi poseben način razdelitve skupnega dohodka komunalnih podjetij in obratov, pri tem pa jih ne more oprostiti plačanja prispevka proračunom iz osebnega dohodka, prispevka za gradnjo stanovanj in prometnega davka. Poseben način razdelitve skupnega dohodka komunalnih podjetij in obratov je lahko ljudski odbor odredil tudi po lanskii predpisih. Ker pa pri odreditvi posebnega načina razdelitve skupnega dohodka ljudski odbor ne more oprostiti komunalno podjetje ali obrat plačila prispevka proračunom iz osebnega dohodka, prispevka za gradnjo stanovanj

in prometnega davka, ga lahko s posebnim načinom razdelitve skupnega dohodka oprosti plačila drugih obveznosti do družbene skupnosti, razen tega pa še tudi prispevka v rezervni sklad kakor tudi plačila amortizacije vrednosti osnovnih sredstev. Vsi drugi izdatki, ki jih mora komunalno podjetje ali obrat kriti iz skupnih prejemkov pred ugotovitvijo dohodka, so nadomestilo za dejansko plačane materialne in režijske stroške.

Ker komunalna podjetja in obrati razdelijo skupne prejemke z ugotovitvijo dohodka, velja tudi zanje splošna določba, po kateri lahko zaščitene plače izplačajo tudi na breme prispevkov iz osebnega dohodka delavcev.

Občinski ljudski odbor lahko sklene, da izpolnijo posamezna komunalna podjetja in obrati obveznosti do družbene skupnosti v pavšalnem znesku. V tem primeru vsebuje pavšalni znesek prispevek družbenim investicijskim skladom, stalni pri-

spevek družbeni skupnosti, prometni davek, prispevek proračunom iz osebnega dohodka in prispevek za gradnjo stanovanj. Razen tega lahko plačujejo po posebnih predpisih o finansiranju socialnega zavarovanja tudi prispevek za socialno zavarovanje v pavšalnem znesku.

Ze sama osnovna oblika razdelitve skupnega dohodka komunalnih podjetij in obratov, to je razdelitev skupnih prejemkov z ugotovitvijo dohodka, zelo spodbuja te gospodarske organizacije k varčevanju pri stroških, k bolj ekonomičnemu in racionalnejšemu poslovanju kakor tudi k povečanju delovne storilnosti sploh. Posebne oblike razdelitve skupnega dohodka, oprostitve od vseh ali posameznih obveznosti do družbene skupnosti, plačevanje obveznosti v pavšalnih zneskih omogočajo še nadalje večje stimuliranje teh gospodarskih organizacij za doseg boljših rezultatov. Glede na nezadostno razvitost in na potrebe izboljšanja komunalnih služb lahko nove oblike razdelitve zelo pomagajo odpravljati te pomanjkljivosti, pri čemer razen samih komunalnih podjetij in obratov ne bodo imeli ljudski odbori z določitvijo ugodnih instrumentov razdelitve samo postreženske vloge, temveč pogosto tudi odločilno vlogo pri reševanju danih problemov.

B. R.

Odloki zveznega izvršnega sveta

Na seji z dne 9. maja t. l. je zvezni izvršni svet med drugim sprejel tudi naslednje odloke:

Odlok o kreditih za osnivanje nove proizvodnje. Narodna banka in druge banke lahko po določilih tega odloka odobrijo gospodarskim organizacijam kredit za kritje stroškov osvajanja nove proizvodnje. Pod osvajanjem nove proizvodnje se razume proučevanje, pripravljanje in izpopolnjevanje ali izdelovanje prototipov novih proizvodov ali osvajanje novega tehnološkega postopka za sedanje proizvode, in to po industrijskih in rudarskih gospodarskih organizacijah oziroma industrijskih in rudarskih obratih drugih gospodarskih organizacij.

Odlok o uporabljanju sredstev za samostojno razpolaganje gospodarskih organizacij. V veljavnih predpisih so podrobno naštetii razni izdatki, ki gredo na breme sredstev za samostojno razpolaganje. Odlok navaja samo splošno načelo za trošenje teh sredstev, to je, da jih ni mogoče trošiti v namene, ki so v nasprotju z delavnostjo gospodarske organizacije, pri tem pa navaja indikacije, v kakšne namene jih je mogoče praviloma trošiti. Kot ena izmed novosti je vnesena tudi možnost, da je mogoče sredstva za samostojno razpolaganje odstopiti tudi družbenim investicijskim skladom, in to s sklepom delavskega sveta.

Odlok o stopnjah prispevka za kadre v gospodarstvu za l. 1957. S tem odlokom so spremenjene stopnje prispevkov za kadre v gospodarstvu, ki jih je določil odlok o osnovah in stopnjah prispevka za kadre v gospodarstvu (»Službeni list FLRJ«, št. 53/56). Stopnje prispevka za kadre se spreminjajo zaradi spremembe v načinu razdelitve skupnega dohodka dela gospodarskih organizacij in zato, ker je bila po določitvi stopnje prispevka za kadre v gospodarstvu sprejeta nova uredba o odtidih za kadre v gospodarstvu (»Službeni list FLRJ«, št. 15/57), s katero se bile določene osnove prispevkov za kadre.

Odlok o spremembah in dopolnitvah odločbe o dajanju regresa pri nakupu opreme in rezervnih delov za potrebe kmetijstva. Odlok določa dajanje regresa tudi za traktorje goseničarskega tipa »Vender« s 60 KS proizvodnje Tovarne »14. oktobar« v Kruševcu in za vinogradniške traktorje tipa »Fiat« proizvodnje Tovarne »Crvena zastava« v Kragujevcu. V odnosu do veljavne odločbe o regresih, po katerih se rezervni deli regresirajo le, če znaša njihova prodajna cena več kakor 1000 dinarjev, in to domači v višini 55 odstotkov, uvoženi pa 50 odstotkov, določa odlok regresiranje rezervnih delov v višini 50 odstotkov neglede na izvor ali prodajno ceno.

Odlok o dodelitvi dotacije za izboljšanje pogojev za dopuste delavcev in uslužbencev. Iz sredstev gospodarskih rezerv zveze bo dan brez vrnitvene obveznosti znesek 300 milijonov din za izboljšanje pogojev za dopuste delavcev in uslužbencev. Ljudske republike bodo sredstva razdelile družbenim organizacijam, ki jih bodo izkoristile za zgraditev in opremo izletniških in počitniških domov, za taborjenja in taborišča.

POPRAVEK

V uvodniku prejšnje številke »Delavski svet« in naša ekonomska politika« je bilo v poglavju »Vpliv delavskih svetov na splošno gospodarsko politiko« (stran 2, odstavek 2. osemnajsta vrsta) zaradi napake pogrešno natisnjeno »primanjkovalo administracije«. Pravilno se mora glasiti: »primanjkovalo akumulacije«.